

VAASAN YLIOPISTON TIEDOTUSLEHTI

8/1992 10.12.1992

Toimittaja: Leena Haapoja
Toimitussihteeri: Tarja Salo
Painos: 1700

Osoite: Vaasan yliopisto
PL 297, 65101 Vaasa
Puhelin: 961-3248 111
E-mail: lha@uwasa.fi

ISSN 0788-6624

SISÄLLYS

Nummisen teesit	1
Koulutusta akateemisille työttömille	2
Täydennyskoulutuskeskus panostaa monikielisyys- koulutukseen	5
Yritysasiamies - linkki yliopiston ja elinkeinoelämän välillä	8
Vaasan yliopisto tutkii	10
Töissä menee hyvin - vai meneekö?	12
Uutissatoa	14
Matkakertomuksia	17
Suoritettut tutkimukset	23

Nummisen teesit

Opetusministeriön kansliapäällikkö Jaakko Numminen tunnetaan paitsi korkeasta virka-asemastaan ja näköalapaikastaan maamme koulutuksen, tieteen ja kulttuurin huipulla myös armoitettuna juhlapuhujana ja sanankäyttäjänä sekä tuotteliaana kirjoittajana. Nummisen muutaman vuoden takainen Yliopistokysymys-kirja herätti ilmestyttyään vilkkaan keskustelun maamme yliopistopiireissä. Kansliapäällikön uusin merkittävä yliopistolaitostamme koskeva puheenvuoro "Tulevaisuuden teesit yliopistoille" julkaistiin äskettäin Yliopisto-lehdessä (Helsingin yliopiston tiedotuslehti; n:o 28/1992). Seuraavassa kirjoituksessa saatan eräitä Nummisen esittämiä teesejä myös oman tiedotuslehtemme lukijakunnan ulottuville.

Numminen uskoo lujasti yliopistoihin ja niiden säilymiseen. Lähes tuhatvuotisen tradition omaava yliopistoinstituutio on osoittautunut kulttuuripiirimme koulutusjärjestelmän kaikkein pysyvimmäksi osaksi. Yliopiston muodot vaihtuvat, mutta itse instituutio säilyy. Nummisen näkemykseen on helppo yhtyä. Esimerkiksi Helsingin yliopiston ikätoveri Tarton yliopisto on kokenut kovia historiansa kuluessa. Viimeksi neuvostovalian aikana toiminta sopeutettiin ideologian mukaiseksi, mutta yliopisto säilyi ja on nopeasti uudistamassa ja kansainvälistämässä toimintaansa.

Numminen uskoo, että myös Suomen korkeakoulut säilyvät. Hänen mukaansa ei ole ajateltavissa, että kokonaisia korkeakouluja lakkautettaisiin. Tämä siitä huolimatta, että koko maan yliopistolaitos joudutaan käymään läpi ja saneeraamaan. Mutta saneeraus toteutetaan tiedekuntia, laitoksia ja oppiaineita uudelleen järjestämällä. Numminen näkee maan kattavan korkeakouluverkostomme maamme tasapainoisen kehittämisen ja koko Suomen asuttuna pitämisen kannalta keskeisenä tekijänä. Vaasan yliopisto yhtyy tässä kunniatohtorinsa näkemykseen. Erityisesti näin on, kun vielä koulutukseen ja tutkimukseen liittyvät tulokset osoittavat maamme korkeakoulupolitiikassa neljännesvuosisata sitten valitun kehittämislinjan kestäväksi. Korkeakouluja uhkaavien supistusten osalta kansliapäällikön olisi kuitenkin odottanut jyrähtäen protestoivan: eivät korkeakoulut suinkaan edusta paisunutta julkista (hallinto)sektoria, vaan luovaa ja innovatiivista, tulevaisuuteen suuntautunutta ja tulevaisuudelle perustaa luovaa investointia, johon täytyy huonoinakin aikoina olla varaa.

Edelleen Numminen uskoo, että yliopistomme ja korkeakoulumme säilyvät valtion oppilaitoksina. Niiden rahoituspohja kuitenkin monipuolistuu. Yksityisen rahoituksen osuus kasvaa ja yhä useammat korkeakoulupalvelut tulevat maksullisiksi. Samalla ulkopuolisen yhteiskunnan sananvalta yliopistojen hallinnossa lisääntyy. Näistä molemmista kehityssuunnista ovatkin merkit jo olemassa: ulkopuolisen rahoituksen osuus erityisesti teknillisellä alalla on jo merkittävä; uusi korkeakouluneuvosto saanee jo kokoonpanon, jossa on useita korkeakoululaitoksen ulkopuolisia edustajia mukana. Ruotsissa kehitys on edennyt pitkälle tässä suhteessa.

Yliopistot alkavat erilaistua. Tämä koskee sekä opinto-ohjelmia että tutkimusta. Yliopistot ottavat ohjelmaansa uudenlaisia pilottikoulutuksia. Toisaalta yliopistot keskittyvät sekä opetuksessa että tutkimuksessa yhä selvemmin omille vahvoille alueilleen. Näin varmaankin tapahtuu. Selkeä kilpailutilanne, johon yliopistot on asetettu, pitää siitä huolen. Edellisen (omaperäiset opinto-ohjelmat) toteutuminen kuitenkin edellyttää, että tutkintoja koskevia asetuksia väljennetään. Painopistealueensa yliopistojen on itse yhteistyössä löydettävä, muuten - niinkuin Numminenkin toteaa - jokin muu elin tekee sen niiden puolesta.

Tehtäväkentässään Nummisen tulevaisuuden yliopistot palaavat olennaisiin tehtäviinsä: perusopetukseen, tutkijankasvatukseen ja tutkimukseen. Viime vuosien rönsyt - Nummisen termin - palvelututkimus, täydennyskoulutus ja ammatillinen koulutus hylätään. Yliopiston näkökulmasta tämä tuntuu kuitenkin mahdottomalta. Mistä tulisi sen jälkeen Nummisenkin ennakoima lisääntyvä ulkopuolinen rahoitus? Näillä "rönsyillä" sitä ulkopuolista rahoitusta juuri on hankittu. Lisäksi yliopiston vaikutus lähialueeseensa kanavoituu suuressa määrin juuri näiden toimintojen muodossa. Sen sijaan uudelleen ajattelua ja järveöitymistä tulee tällä sektorilla tapahtumaan. Yliopistot keskittyvät myös maksullisissa palvelutoiminnassa yhä enemmän niille alueille, joissa ovat muutenkin, siis perustehtäviä toteuttaessaan, vahvoja.

Numminen visioi edelleen tulevasta tutkintorakenteista, opintoajoista, kansainvälistymisestä, ammattikorkeakouluista, mielialheestaan Suomen yliopistosta ja monista muista tärkeistä aiheista. Kaiken kaikkiaan punnittua puhetta. Suosittelen tutustumista. Ainakin jokaiselle yliopistoyhteisössä toimivalle sekä korkeimman opetuksen ja tutkimuksen tulevaisuudesta kiinnostuneelle.

Käsillä oleva Tiedotuslehden numero on vuoden viimeinen. Tämän johdosta käytän tilaisuutta hyväkseni ja toivotan niin yliopistolaisille - sekä henkilökunnalle että opiskelijoille - kuin kaikille yliopiston ystäville ja tukijoillekin oikein rauhasaa joulua ja - tulevaisuuteen uskoen - myös hyvää uutta vuotta 1993.

Ilkka Virtanen